

Delårsbokslut 2022 Vård- och omsorgsnämnden

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehåll

Verksamhet.....	3
Måluppföljning.....	4
Uppdrag.....	6
Uppföljning av internkontroll.....	8
Ekonomi.....	9
Drift.....	9
Investeringar.....	13
Personaluppföljning.....	14
Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning.....	14
Arbetsmiljö.....	14
Sjukfrånvaro.....	15

Bilaga 1. Uppföljning av internkontroll

Verksamhet

Vård- och omsorgsförvaltningen har av vård- och omsorgsnämnden fått flera uppdrag att ställa om verksamheten för att klara av de utmaningar som kommer under 2020- och än mer under 2030-talet. Med fokus på att fortsätta utvecklingen med en mer effektiv ekonomistyrning, förbättrad uppföljning och kontroll samt förändrade arbetssätt med stöd av ökad digitalisering och välfärdsteknik. Detta för att långsiktigt ge Alingsåsarna en vård- och omsorg av hög kvalitet till en rimlig kostnad och samtidigt klara av kompetensförsörjningen.

Den stora omställningen sker samtidigt som pandemin inte är över på vård- och omsorgsförvaltningen. Smittskyddsåtgärder används fortfarande frekvent i verksamheten tillsammans med fortsatt arbete med rutiner. Påverkan på verksamheten har hittills varit störst under den fjärde vågen med stor frånvaro bland medarbetarna. I juni kom femte vågen med ytterligare utbrott, genom strukturerat arbete med åtgärder kunde smittspridningen stoppas.

Kompetensförsörjning är en stor utmaning inom vård- och omsorg. Att framtiden visar på svårigheter att rekrytera personal har länge diskuterats. Årets sommarrekrytering visar på att framtiden redan är här med svårigheter att rekrytera tillräckligt med personal, med kompetens nog att klara arbetsuppgifterna. För att fler ska stanna kvar i yrket är det viktigt med en arbetsmiljö som gör arbetet trivsamt och hållbart på lång sikt. En stor utbildningssatsning på medarbetarskap har, med hjälp av statsbidrag, påbörjats på förvaltningen under våren. Detta för att ge verktyg till en god sammanhållning i arbetsgrupperna. Ambitionen är att fler trivs på sin arbetsplats och stannar längre så att värdefull kompetens kan tas till vara.

Utmaningarna under året har varit många men den viktiga omställningen har gått över förväntan och flera stora steg har hittills tagits och fler kommer att tas under hösten. Att förändringsarbetet har kunnat nå så långt trots att verksamheten är under stor påfrestning på grund av pandemin är oerhört glädjande. Alla medarbetare skall ha en stor eloge för sitt arbete med att minska smittspridningen.

Ett konkret exempel är den stora upphandlingen av trygghets- och välfärdssystem som utfördes på rekordtid och blev klar under försommaren. Den gjordes i god samverkan med olika delar av kommunledningskontoret med mycket gott resultat. Upphandlingen ger förvaltningen stora möjligheter att införa olika typer av välfärdsteknik i verksamheten. Dessa är en förutsättning för att verksamheten kan ställas om i enligt nämndens intentioner. Förvaltningen kommer under hösten att avsluta ännu en stor upphandling av ett nytt modernt verksamhetssystem och planeringsverktyg som kommer att ge än mer möjligheter att fortsätta förändringsresan.

Glädjande kan vård- och omsorgsnämnden berätta att den upplevda kvalitén i verksamheten fortfarande ligger över rikssnittet. Utmärkande är hemtjänsten som har en upplevd kvalitét på 94%.

Måluppföljning

Vård- och omsorgsnämnden har i budget 2022–2024 antagit fyra mål. Av dessa bedöms ett mål vara helt uppfyllt vid året slut. Tre mål är ej utvärderade.

I delårsbokslutet redovisas en bedömning av nuläget utifrån följande signalvärde:

Ej uppfyllt Delvis uppfyllt I hög grad uppfyllt Helt uppfyllt Ej utvärderad

2. I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	Bedömning
1. Öka antalet gruppboendeplatser inom LSS.	Mål 11. Hållbara städer och samhällen, delmål 11:3	

Kommentar:

I april 2022 invigdes Lapplandsgatans serviceboende och därmed tillskapades 8 nya platser med bostad med särskild service (BmSS). I och med detta har kön mer eller mindre raderats. Målet bedöms därmed vara uppfyllt.

Lapplandsgatan är ett serviceboende i gruppboendestyp. Vilket innebär att det finns personal dygnet runt. Volymerna har de senaste åren minskat hos de brukare som är mindre resurskrävande, de avses bo i en servicebostad med mindre insats av personal. Sammantaget har antal platser inom BmSS ökat med 8 platser.

Vård- och omsorgsnämnden följer utvecklingen beslut enligt bostad med särskild service (BmSS) noggrant för att kunna tillgodose kommande behov. Att antal brukare som är i behov av gruppboende eller servicebostad i gruppboendestyp beräknas öka i sammanfattning som tidigare dvs med cirka fyra brukare per år. Vård- och omsorgsnämnden har flera bostäder BmSS som inte klarar framtidens krav och behöver ersättas de kommande fem åren.

Genom att tillgodose behovet av boendeplatser bidrar Vård- och omsorgsnämnden till att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett så självständigt liv möjligt, samt ges möjlighet att leva i fullvärdiga bostäder som är den enskildes privata och permanenta hem. Därigenom bidrar nämndens boendeplanering också till att påverka uppfyllelsen av globala målet Hållbara städer och samhällen, delmål 11:3 Inkluderande och hållbar urbanisering i Agenda 2030.

Nyckeltal	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Antal gruppboendeplatser LSS	80	72	72	64

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Nämndens mål	Bedömning
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	
2. Andelen som tar kontakt med vård- och omsorgsförvaltningen via telefon och som får direkt svar på en enkel fråga ska öka.	

Kommentar:

Verksamheten arbetar aktivt för att ha en högre tillgänglighet via telefon. Bland annat genom att säkerställa att aktuella kontaktuppgifter finns tillgängliga i växeln, att det finns funktioner som alltid kan besvara inkommande samtal samt att hänvisning sker vid frånvaro. Vidare arbetar verksamheten på att bredda kompetensen och öka kunskapen om varandras kompetensområde, samt med samverkan och samordning av telefoner mellan förvaltningens medarbetare för att öka tillgänglighet via telefon.

Resultatet i servicemätning via telefoni och e-post 2022 presenteras i december. Bedömning har inte kunnat genomföras då utfall saknas.

Nyckeltal	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, funktionshinder (handikapp) (%)	50%	iu.	33%	50%

Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, äldre (%)	50%	iu.	33%	67%
---	-----	-----	-----	-----

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Nämndens mål	Bedömning
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	

3. Andel som får svar på e-post inom en dag, (%)

Andel som skickar e-post till vård- och omsorgsförvaltningen och som får svar inom 1 dygn ska vara 90 procent eller mer.

Kommentar:

Tidigare resultat indikerar på att det finns en hög medvetenhet om och följsamhet till kommunens policy för hantering av e-post.

Resultatet i servicemätning via telefoni och e-post 2022 presenteras i december. Bedömning har inte kunnat genomföras då utfall saknas.

Nyckeltal	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Andel som får svar på e-post inom en dag, funktionshinder (handikapp) (%)	90%	iu.	100%	83%
Andel som får svar på e-post inom en dag, äldre (%)	90%	iu.	92%	67%

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Nämndens mål	Bedömning
4. Andelen nöjda brukare inom Boende LSS som trivs hemma ska vara över riksgenomsnittet.	☐

Kommentar:

Coronapandemin har inneburit en ökad isolering för verksamhetens brukare. Ett prioriterat område är att återuppta arbetet med aktiviteter. Varje enhet upprättar årligen en handlingsplan för att öka trivselen och förbättra kvaliteten och därmed öka brukarnöjdheten. Vidare genomförs kontinuerliga brukarmöte för att säkerställa att brukarna har inflytande över sin boendesituation.

Brukarundersökning funktionshinder 2022 presenteras i december. Bedömning har inte kunnat genomföras då utfall saknas.

Nyckeltal	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren trivs alltid hemma	82%	iu.	83%	80%

Uppdrag

Vård- och omsorgsnämndens budget 2022–2024 omfattar fem uppdrag. Därutöver gav nämnden förvaltningen två uppdrag i samband med budget 2022–2024, 2021-12-17 med diarienummer § 84 2021.232 VON.

I delårsbokslutet redovisas om uppdraget bedöms vara genomfört vid årets slut utifrån följande signalvärde:

Ej uppfyllt Delvis uppfyllt I hög grad uppfyllt Helt uppfyllt

Utöka självbestämmandet för äldre inom våra verksamheter

Kommunfullmäktige har gett Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att under de kommande åren utöka självbestämmandet för äldre inom kommunens verksamheter.

I hemtjänsten kan brukarna välja utförare i enlighet med LOV. Det innebär att brukaren kan göra ett nytt val om de inte är nöjda med tjänsten.

När det gäller särskilt boende tas hänsyn så långt det är möjligt till brukarnas önskemål. Om brukare inte kan erbjudas önskad plats ges alltid möjlighet till byte av boende när lediga platser uppstår.

Förvaltningen arbetar också med att öka självbestämmande utifrån resultatet i Socialstyrelsens undersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" som visar att brukarna i hög grad upplever att personalen tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål.

Arbetet sker genom att personal och brukare i samverkan tar fram genomförandeplaner. I genomförandeplanen får brukaren möjlighet att påverka hur och när insatsen ska genomföras. För att utvärdera resultatet har en kollegial granskning påbörjats i syfte att följa upp i vilken utsträckning den enskilde har varit delaktig vid upprättandet av genomförandeplanen.

Införande av fast omsorgskontakt inom hemtjänsten har genomförts och bidrar till ökad kontinuitet och trygghet.

Uppföljning av privata utförare

Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att öka kontroll och uppföljning av både privata utförare och den egna regin.

Under våren 2021 granskade KPMG på uppdrag av kommunrevisionen kommunens uppföljning av privata utförare. Utifrån slutsatserna i rapporten fattade vård- och omsorgsnämnden beslut den 27 september 2021, §53, dr nr 2021.158 VON att ge förvaltningen i uppdrag att öka kontroll och uppföljning av både privata utförare och den egna regin.

Utöver de rekommendationer som KS och alla granskande nämnder ska genomföra, fick vård- och omsorgsförvaltningen särskilda rekommendationer.

Dessa omfattade att se över ansvarsfördelningen, översyn av uppföljningsaktiviteter och involvera samtliga berörda funktioner. Uppföljningen ska omfatta såväl verksamhetsnivå och individnivå som uppföljning av ekonomiska faktorer.

Vård- och omsorgsförvaltningen kommer inte att kunna genomföra denna uppföljning i enlighet med rekommendationerna förrän ett nytt verksamhetssystem och nytt ett arbetssätt, IBIC, finns på plats. Arbetet kommer att påbörjas under 2023.

🟡 **Utveckla former för att mäta brukartid i hemtjänsten**

Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att kunna mäta tiden hos brukaren av den arbetade tiden i hemtjänsten för både kommunala och enskilda utförare.

Inom den kommunala hemtjänsten har TES planering införts i hemtjänsten. Det är ett system för att optimera verksamhetens planering och säkerställa att beviljade insatser utförs. Införandet medför att såväl brukartid som kringtid kan mätas och följas upp.

🔴 **Effektivisera personlig assistans**

Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att effektivisera personlig assistans.

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att handlingsplaner ska upprättas per enhet inom personlig assistans. Rapportering ska ske löpande. Beslut daterat 2022-02-21 med diarienummer §16 2022.026 VON

Handlingsplanerna omfattar en total genomgång av ekonomin inom personalassistans. Det största arbetet är en genomlysning av de beslutade timmar jämfört med utförda timmar. Avdelningschefen har rapporterat till vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott i maj och har i uppdrag att återkomma i september för att redovisa hur arbetet fortgår.

🔴 **Strategi för funktionsstöd 2023–2030**

Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta fram en strategi för funktionsstöd.

Förvaltningen kommer inte att hinna med att ta fram en strategi för funktionsstöd under 2022. Anledningen är dels att det inte finns få strategier framtagna och inte lika stark statlig styrning med exempelvis riktade statsbidrag. Förvaltningen arbetar dock med att få in kunskap från både verksamheten och andra kommuner för att kunna ta fram en hållbar strategi. Arbetet är således påbörjat.

🟡 **Utveckla ekonomistyrning**

Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att bedriva nämndens verksamhet på ett kostnadseffektivt sätt med hög kvalitet, för att på så sätt säkerställa att nämnden klarar den demografiska utvecklingen.

Förvaltningen arbetar strukturerat för att förbättra ekonomistyrningen i verksamhetsområdet. Fokus i arbetet under 2022 är att tillse att de ekonomiadministrativa processerna blir mer professionella och samma i förvaltningen. Samtidigt fortsätter arbetet med att bygga upp kompetens hos chefer kring prognosarbete och ekonomi.

🔴 **Genomlysning riktlinjerna för beslut enligt LSS.**

Vård och omsorgsnämnden ger förvaltningen i förnyat uppdrag att genomlysning riktlinjerna för beslut enligt LSS.

Under hösten har resurser tillsatts för att kunna påbörja genomlysningen.

Uppföljning av omedelbara åtgärder

I Vård- och omsorgsnämndens risk- och väsentlighetsanalys inför budget 2022–2024 identifierades inga behov av omedelbara åtgärder.

Uppföljning av internkontroll

Vid delårsbokslutet har fyra av nämndens sju internkontrollpunkter följts upp. Uppföljningen visar att två internkontrollpunkter är genomförda utan anmärkning/med försumbar anmärkning och att två internkontrollpunkter är genomförda med anmärkning.

En redogörelse av de genomförda kontrollerna redovisas i bilaga 1. Uppföljning av internkontroll.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2022	Prognos helår 2022	Avv. prognos/budget 2022	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Diff. utfall 2021/2022
Verksamhetens intäkter	195 144	227 806	32 662	154 772	156 161	-1 389
Personalkostnader	-717 534	-727 120	-9 586	-483 736	-463 922	-19 813
Lokalhyror	-93 004	-94 080	-1 076	-62 194	-61 351	-844
Köp av tjänster	-160 751	-167 620	-6 869	-107 125	-96 905	-10 219
Övriga kostnader	-77 411	-92 542	-15 131	-58 676	-57 250	-1 426
Verksamhetens kostnader	-1 048 700	-1 081 362	-32 662	-711 731	-679 429	-32 303
Verksamhetens nettokostnader	-853 556	-853 556	0	-556 959	-523 268	-33 691
Kommunbidrag	853 556	853 556	0	569 037	546 524	22 513
Finansnetto			0	-1	-4	3
Årets resultat	0	0	0	12 077	23 253	-11 175

Inledande sammanfattning

Den fjärde och femte vågen av pandemin har haft stor påverkan på verksamheten under 2022. Skyddsåtgärder för att förhindra smittspridning har medfört stora kostnadsökningar. Den omfattande smittspridningen och de rekommendationer som gavs innebar att det under årets första kvartal var omfattande personalfrånvaro. Svårigheter att ersätta personal har medfört merkostnader för övertid. Användning av skyddsmaterial och snabbtester har varit hög och blev betydligt större än tidigare prognosticerats på grund av våg fem som kom i början av sommaren. Ovanstående faktorer påverkar den egna regionen och försvårar det pågående arbetet med effektiviseringar.

Till följd av pandemin har volymerna inom äldreomsorgen sjunkit vilket genererat en positiv resultatpåverkan. I början av sommaren var volymerna tillbaka på nivån före pandemin men sjönk åter under femte vågen av pandemin. Flera myndigheter och kommuner gör fortsatt bedömningen att det finns en "vårdskuld" till följd av pandemin. För kommunen innebär det att medborgare som har ett behov av äldreomsorg har avstått på grund av rädsla för smitta. Det finns en befolkningsökning vilket statistiskt medför ökade volymer. En översyn av myndighetsbesluten ska utföras i enlighet med strategin för äldreomsorg 2022–2030. Ovanstående faktorer gör det svårare att förutspå framtida volymer.

De omfattande statsbidragen påverkar resultatet positivt och mildrar de ekonomiska effekterna av pandemin. Statsbidragen möjliggör för nämnden att satsa på åtgärder som på lång sikt kommer att ge både effektiviseringar och ökad kvalitet inom olika områden.

Vård- och omsorgsförvaltningen har ansökt om 51,1 mkr i riktade statsbidrag under 2022. Det är ovisst om förvaltningen kan tillgodoräkna sig statsbidragen då det är svårt att uppnå kriterierna i spåren av pandemin. Alingsås delar svårigheten med flera andra kommuner i riket. Staten ändrar dessutom kriterier under året och tidsperioden statsbidragen kan disponeras. Det sistnämnda är något som återkommande påtalats från SKR. Kommunerna behöver tydlighet och långsiktighet för att statsbidragen ska få den effekt som staten vill.

Förvaltningen är inne i en långsiktig omställning för att bli mer effektiv i linje med vård- och omsorgsnämndens förväntningar. För att ta nästa steg i resan är förvaltningen inne i flera stora upphandlingar inom IT-området. Två stora upphandlingar kommer att slutföras under året. En upphandling för trygghetslarm och välfärdsteknik samt upphandling för nytt verksamhetssystem och planeringsverktyg. Upphandlingarna och framförallt implementeringen av nya arbetssätt kommer till stor del att finansieras med statsbidrag.

Förvaltningen agerar fortsatt i en turbulent tid med stora krav på förändring. Det innebär stor osäkerhet kring slutliga kostnader och intäkter för nämnden 2022. Det innebär förändringar på kontogruppernivå under året. Förvaltningen är trygg i bedömningen att verksamheten klaras inom tilldelad ram men det innebär att arbetet med effektiviseringar måste hålla ett fortsatt högt tempo.

Prognos och prognosförändring

Intäkter

Intäkterna prognosticeras per augusti avvika positivt med 29,0 mkr. Avvikelsen beror främst på riktade statsbidrag. Prognosen är osäker då flera statsbidrag endast beviljas om kommunen lyckas uppnå avsedda kriterier där förutsättningarna förändras under året. Utöver statsbidrag påverkas verksamhetens intäkter för utförda antigentest positivt. Låg beläggning påverkar verksamhetens intäkter negativt.

Prognosen har förbättrats med 6,8 mkr mot prognosen per april. Prognosförändringen beror på att förvaltningen bedöms kunna uppfylla kriterier för fler statsbidrag.

Personalkostnader

Personalkostnaderna prognosticeras avvika negativt med 5,9 mkr. Avvikelsen beror i huvudsak på svårigheter med budgetföljsamhet inom flera verksamhetsområden. Verksamhetens negativa avvikelse beror delvis på effekter till följd av pandemin. Avvikelsen drivs även av statsbidragsfinansierade utbildningar. Den negativa avvikelsen dämpas av volymminskningar inom äldreomsorg, funktionsstöd samt vakanser på Förvaltningskontoret.

Ingen förändring mot aprilprognosen.

Lokalhyror

Lokalhyror prognosticeras avvika negativt med 1,1 mkr. Avvikelsen beror på flera nya objekt, samt omförhandlingar av kontrakt som varit svåra att bedöma i budget.

Ingen förändring mot aprilprognosen.

Köp av tjänster

Köp av tjänster prognosticeras avvika negativt med 6,9 mkr. Nämnden kommer under året att ha fler brukare med omfattande behov som köps externt. Andelen hemtjänst utförd av privata utförare prognosticeras att öka. Förvaltningen prognosticerar även med högre kostnader för konsulter då förvaltningen ska implementera flera nya digitala system med start hösten 2022.

Ingen förändring mot aprilprognosen.

Övriga kostnader

Övriga kostnader prognosticeras avvika negativt med 15,1 mkr. Avvikelsen beror främst på smittskyddsåtgärder kopplat till pandemin. Förvaltningen har tilldömts viten inom funktionsstöd, samt generella kostnadsökningar.

Prognosen är försämrad med 7,7 mkr i jämförelse med aprilprognosen. Orsakerna är att förvaltningen har behövt fler smittskyddsåtgärder kopplat till den femte vågen av pandemin. Förvaltningen har tilldömts viten inom funktionsstöd, samt generella kostnadsökningar.

Utfall för perioden

Intäkter

Verksamhetens intäkter avviker positivt med 25 mkr. Avvikelsen beror framför allt på riktade statsbidrag. Utöver statsbidrag påverkas verksamhetens intäkter för utförda antigen test positivt. Låg beläggning påverkar verksamhetens intäkter negativt.

Personalkostnader

Personalkostnader avviker negativt med 5,4 mkr. Avvikelsen beror på bristande budgetföljsamhet inom flera verksamhetsområden. Under året har den fjärde och femte vågen av pandemin drabbat flera verksamheter. Den negativa avvikelsen beror även på kostnadsökningar till följd av statsbidragsfinansierade utbildningar. Volymminskningar inom äldreomsorg och funktionsstöd samt vakanser på Förvaltningskontoret väger till viss del upp avvikelsen.

Lokalhyror

Utfallet för lokalhyror ligger i nivå med budget.

Köp av tjänster

Utfallet för köp av tjänster ligger i nivå med budget.

Övriga kostnader

Övriga kostnader avviker negativt med 7,1 mkr. Avvikelsen beror framför allt på ökade kostnader för skyddsmaterial, prisökningar samt tilldömda viten inom funktionsstöd,

Jämförelse mellan åren

Intäkter

Intäkterna är 1,4 mkr lägre än föregående år. Förändringen beror på en lägre andel generella statsbidrag.

Personalkostnader

Personalkostnader har ökat med 19,8 mkr i jämförelse med augusti 2021. Ökningen beror på nyöppnade verksamheter samt index.

Lokaler

Lokalkostnaderna har ökat med 0,9 mkr vilket framförallt beror på index.

Köp av tjänster

Köp av tjänster har ökat med 10,2 mkr. Ökningen beror framför allt på köp av externa placeringar, hemtjänst utförd av externa utförare samt konsultkostnader för digitaliseringsprojekt.

Övriga kostnader

Övriga kostnader har ökat med 1,4 mkr, vilket beror på prisökningar.

Investeringar

Belopp i tkr	Budget	Prognos helår	Avv. prognos/budget	Delårsboksl ut 2022	Delårsboksl ut 2021	Diff. utfall 2021/2022
Reinvestering	5 300	3 200	2 100	1 170	3 240	-2 071
Investeringar	4 200	2 000	2 200	852	2 316	-1 464
Vårdhjälpmedel	350	700	-350	317	532	-215
Sängar	750	500	250	0	392	-392
Totala utgifter	5 300	3 200	2 100	1 170	3 240	-2 071

Prognos och prognosförändring

Förvaltningen prognosticerar inköp av inventarier om 3,2 mkr.

Utfall för perioden

Förvaltningen har köpt in inventarier per augusti 2022 till ett värde av 1,1 mkr. Inköp av inventarier har gjorts till nya boendet på Lapplandsgatan och andra boenden inom äldreomsorgen.

Jämförelse mellan åren

Förvaltningen har under perioden köpt in inventarier till ett värde av 1,2 mkr, vilket är en minskning med 2,1 mkr. Under 2021 köptes inventarier in till nystartade boenden.

Personaluppföljning

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Under det första halvåret 2022 har förvaltningen haft svårare än tidigare att rekrytera vård- och omsorgspersonal med rätt utbildning. Dels då personalomsättningen ökade med ca 30% jämfört med samma period 2021. Språkraven gör att urvalet ofta blir begränsat.

Rekryteringen av vikarier för att bemanna sommaren har, liksom i övriga landet, varit ovanligt ansträngt med för få tillräckligt kvalificerade sökande till utannonserade tjänster. Detta har delvis hanterats genom att ordinarie personal, på frivillig basis, tagit extra pass eller flyttat semesterveckor inom flertalet enheter för att kunna bemanna alla pass.

Förvaltningen står fortsatt inför stora utmaningar för att säkra kompetensförsörjningen de närmsta 10 åren, i takt med att antalet brukare i åldern 80+ ökar. Som en del av förvaltningens kompetensförsörjningsstrategi har en handlingsplan arbetats fram för aktiviteter på kort och lång sikt som ska prioriteras för att möta framtidens kompetens- och bemanningsbehov.

Det statligt finansierade äldreomsorgslyftet är ett viktigt initiativ i arbetet med kompetensförsörjning. Under våren har cirka 25 medarbetare erbjudits utbildning till undersköterska och ytterligare 30 påbörjar utbildningen under hösten.

Satsningar på språkutbildningar samt kunskapslyft i digitalisering för personal är i fokus. Samverkan med Vård- och omsorgscollege har intensifierats och för att locka fler unga till vård- och omsorgsyrken har ett tätare samarbete med Alströmer gymnasium också påbörjats.

Vidare ska alternativa bemanningsmodeller testas så som exempelvis resursteam inom hemtjänsten, anställningsform med endast helgtjänstgöring, samt nya schemamodeller för att hitta andra gynnsamma sätt att bemanna verksamheten.

Arbetsmiljö

För att fler ska stanna i yrket är det viktigt med en arbetsmiljö som gör arbetet trivsamt och hållbart på lång sikt. En stor utbildningsinsats på medarbetarskap har, med hjälp av statsbidrag, påbörjats på förvaltningen under våren. Detta för att ge verktyg till en god sammanhållning i arbetsgrupperna. Ambitionen är att fler trivs på sin arbetsplats och stannar längre så att värdefull kompetens kan tas till vara.

Förvaltningen arbetar vidare med det ledarskapsprogram som funnits de senaste åren och som är mycket uppskattat bland chefer.

En stor satsning på ergonomiutbildning påbörjas under hösten där upp till 500 medarbetare inom äldreomsorgen omfattas, även detta med hjälp av statsbidrag. Ambitionen är att främja ett hållbart arbetsliv och att minska arbetsrelaterade skador bl.a. vid tunga lyft.

Under året har implementeringen av IT-stödet Opus påbörjats, vilket är ett digitalt hjälpmedel för chefer i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Verksamheterna har under våren genomfört en säkerhetsrond och fysisk arbetsmiljörund som dokumenteras och följs upp i systemet.

Kommunens rutin för det systematiska arbetsmiljöarbetet har reviderats och medarbetarundersökningen har ersatts av ett pulsmättningsverktyg. Med mindre omfattande mätningar fyra gånger per år ska chefer snabbare kunna analysera friskfaktorer och hitta åtgärder för arbetsmiljön i sin verksamhet. För att testa verktyget genomfördes en mätning under våren. Det som utmärkte sig var ett missnöje med schemalagningen, vilket därmed börjat ses över.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har ökat på förvaltningen i samtliga ålderskategorier. I tabellen nedan kan utläsas att korttidsfrånvaron ökat medan långtidsfrånvaron minskat under perioden.

Bland de grupper som har störst sjukfrånvaro syns arbetsterapeuter, fysioterapeuter, stödassistenter, stödbiträden och undersköterskor. Den totala sjukfrånvaron är mer än dubbelt så stor för kvinnor som för män. Sjukfrånvaron är totalt sett högre i förvaltningen än i kommunen i stort. Detta kan till viss del förklaras av coronapandemin då sjukfrånvaron i januari (15,53 %) var betydligt högre än normalt.

Genom att se över rehabiliteringskedjan och ett aktivt samarbete mellan chefer och HR-stöd hoppas förvaltningen på ytterligare minskning under året.

Sjukfrånvaro*	2021	2022	Differens
Total sjukfrånvaro	9,1%	9,5%	0,40%
Kvinnor	10,0%	10,6%	0,61%
Män	5,3%	5,2%	-0,15%
<29 år	5,2%	5,8%	0,62%
30–49 år	9,2%	9,5%	0,27%
50 år>	10,7%	11,3%	0,55%
Dag 1–14	4,1%	5,0%	0,89%
Dag 15–59	1,6%	1,3%	-0,36%
Dag 59>	3,3%	3,2%	-0,14%

*Avser perioden 1 januari - 31 juli

Förvaltningens arbetsmiljömål är att minska långtidssjukfrånvaron. Under det första halvåret har långtidssjukfrånvaron minskat från 3,8% till 3,5% jämfört med motsvarande period 2021. Detta mått är baserat på endast månadsanställda, till skillnad från tabellen ovan som även inkluderar timanställda.

Vård- och omsorgsnämndens arbetsmiljömål

Långtidssjukfrånvaron ska minska.

Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
Sjukfrånvaron Dag 59>	3,2%	3,8%*

*Avser juli 2021.

Bilaga 1. Uppföljning av internkontroll

Vad kontrolleras?	Frekvens	Metod	Bedömning	Resultat	Åtgärd
1. Bristande efterlevnad av kommunfullmäktiges policy och struktur för styrande dokument.					
Kontroll av att styrdokument finns och datum för beslut. Kontroll av att upprättade styrdokument har implementerats.	Delårsbokslut	Enkät och intervjuer med berörd personal om kunskapen om förvaltningens styrande dokument och struktur för publicering och förvaring.		Förvaltningen beslutade 2022-06-15 om Riktlinjer för styrande dokument, med tillhörande stödjande dokument i form av en checklista.	Implementering av riktlinjerna, samt planering av utbildning för chefer och berörda stödfunktioner pågår och beräknas vara klart vid årsskiftet. Med anledning av att implementeringen har försenats flyttas uppföljningen fram och återredovisas till nämnden under 2023.
2. Risker i samband med organisationsförändringar.					
Kontroll av att riskanalyser och handlingsplaner genomförs och tas fram inom berörda enheter. Kontroll av att åtgärderna i upprättade handlingsplaner genomförs och följs upp. Uppföljning av resultatet i berörda enheters pulsmätningar.	Delårs- och årsbokslut.	Granskning av dokumentation och resultat från genomförda riskanalyser. Granskning av dokumentation och resultat från genomförda riskanalyser. Analys av resultatet från pulsmätningar på berörda enheter.		Risk- och konsekvensanalyser görs inför alla organisationsförändringar. Inga nya organisationsförändringar har genomförts under våren. De åtgärdsplaner som har tagits fram utifrån organisationsförändringar genomförda under 2021 har följts upp i FSG respektive LSG. De åtgärdsplaner som togs fram utifrån pulsmätningen som gjordes under våren var primärt kopplade till schemafrågor och kommunikation.	Pulsmätningar där resultatet redovisas på enhetsnivå kommer att genomföras under hösten. Åtgärder är att pröva nya schemamodeller. Hemtjänsten kommer att genomföra en pilot under hösten. För att förbättra kommunikationen inom förvaltningen genomförs workshops på alla enheter inom ramen för medarbetarskapsinsatsningen. Förvaltningen arbetar med att öka kommunikationen genom chefsträffar och genom tydligare kommunikation på kommunportalen.

3. Brister i det systematiska brandskyddsarbetet (SBA).

Kontroll av att förvaltningen har upprättat de styrdokument som krävs och datum för beslut. Kontroll av att brandskyddsronder och utrymningsövningar genomförs i enlighet med gällande regler för SBA. Kontroll av att alla enheter har en aktuell brandskyddsorganisation.	Årsbokslut	Granskning av förvaltningens styrdokument för SBA. Intervjuer och enkät till enhetschefer. Intervjuer och enkät till enhetschefer.	☐		
---	------------	--	-----------------------	--	--

4. Risk för brister i ärendehanteringsprocessen.

Kontroll av att handlingar diarieförs korrekt. Kontroll av att berörd personal har relevant kunskap om rutiner för diarieföring.	Årsbokslut	Stickprov, Intervju/enkät till berörd personal.	☐		
--	------------	---	-----------------------	--	--

5. Risk för bristande följsamhet med riktlinjer för informationssäkerhet i Alingsås kommun.

Kontroll av att nyanställda informeras och genomgår utbildning om ansvar och skyldigheter kopplade till It- och informationssäkerhet.	Årsbokslut	Enkäten och intervjuer med enhetschefer	☐		
---	------------	---	-----------------------	--	--

6. Risk för att omställning till digital teknik tar längre tid än beräknat

Kontroll av att förvaltningen har en upprättad och ändamålsenlig digitaliseringsstrategi. Utformning och datum för beslut.	Delårs- och årsbokslut.	Granskning av förvaltningens digitaliseringsstrategi.	☒	<p>Förvaltningen arbetar med högt tempo med digitalisering och införande av välfärdsteknik. Strategin behöver revideras då så mycket har hänt under 2022 och den kommer att beslutas på nämnden under hösten 2022.</p> <p>Under våren har vård- och omsorgsförvaltningen upphandlat ett avtal för välfärdsteknik. Avtalet innebär att förvaltningen kan avropa flera olika tekniska lösningar som trygghetslarm, digitala lås, medicinrobotar och kameror. Under hösten planeras flera pilotprojekt att startas för att lära oss mer om de olika lösningarna. Förvaltningen håller även på att upphandla ett nytt modernt verksamhetssystem.</p>	En strategi för digitalisering ska tas fram och beslutas av nämnden under hösten 2022.
--	-------------------------	---	----------------------------------	--	--

7. Att biståndsbeslut inte fattas i enlighet med nämndens riktlinjer för biståndshandläggning SoL och LSS

<p>Kontroll av att det finns daterad dokumentation i ärendet som beskriver motiveringen till avsteget från riktlinjerna. (Avser biståndsriktlinjer enligt SoL.) Kontroll av att avsteg från riktlinjerna kodas på rätt sätt i verksamhetssystemet. (Avser biståndsriktlinjer enligt SoL) Kontroll av avvikelser från riktlinjer för myndighetsutövning enligt LSS.</p>	<p>Delårsboks- t</p>	<p>Stickprov 10% av beslut fattade under perioden 1 januari-31 maj 2022 (SoL) Stickprov 10% av beslut fattade under perioden 1 januari-31 maj 2022 (LSS)</p>		<p>Under perioden 2021-01-01-2021-05-31 har 429 beslut om hemtjänstinsatser fattats enligt Socialtjänstlagen och ett urval gjordes 10%, vilket motsvarar 42 beslut. Kontrollen visade att sex av 42 beslut avvek från normen för riktlinjerna. I fyra av sex beslut förekom daterad motivering till avsteget. Ett av sex ärende var rätt kodat i verksamhetssystemet.</p> <p>Under perioden 2021-01-01-2021-06-31 har 100 beslut om särskilt boende fattats enligt Socialtjänstlagen och ett urval gjordes 30%, vilket motsvarar 30 beslut. Utredningarna har brister och behöver utvecklas. Beslutsmotiveringarna behöver tydliggöras.</p> <p>Under perioden 2021-01-01-2021-05-31 har 60 beslut fattats enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och ett urval gjordes 10%, vilket motsvarar 6 beslut. Kontrollen visade att två beslut avvek från normen för riktlinjerna. Motivering till avsteg saknas i båda besluten. Inom myndighetsutövning LSS används inte specifik kodning vid avsteg från riktlinjerna.</p>	<p>Under hösten kommer verksamheten att besluta om och implementera nya tillämpningsanvisningar. Rutiner och arbetssätt vid avsteg från riktlinjerna kommer att integrerats och förtydligas i anvisningarna.</p> <p>Därutöver kommer verksamheten att säkerställa att nyanställda informeras och har kunskap om verksamhetens rutiner.</p> <p>1:e socialsekreterare har fått i uppdrag att ta fram en checklista för att säkerställa innehållet i utredningen. Alla utredningar ska redovisas på metodmöten innan beslut fattas, för att säkerställa likvärdiga beslut. Kollegial granskning ska göras av alla utredningar i lärande syfte.</p> <p>Under hösten kommer en översyn av riktlinjer för myndighetsutövning enligt LSS påbörjas. Därutöver kommer verksamheten att säkerställa att aktuella riktlinjer är väl kända för alla handläggare, samt vikten av att det i motivering till beslut tydligt ska framgå grunderna för rätten till beslutet.</p>
--	--------------------------	--	---	---	---